

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna naročnina 50 — D
mesečna 5 — „
Inozemstvo
celoletno 100.
Posamezne
številke se računajo po D 1 50
Inserati
se računajo:
pol str. 560 D,
manjši sorazmerno. — Pri
malih oglasih
beseda 50 p.

Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Davki v Sloveniji.

Naši naročniki se gotovo še spominjajo člankov, ki smo jih v našem listu priobčili glede davkov in davčne prakse v Sloveniji. Takrat smo morali požreti od raznih strani marsikatero grenko, češ da »hujskamo« ljudi, od revežev davkoplačevalcev pa smo dobili tudi nekaj prav lepih priznanj za naše poštene in odkrite besede.

Kakor pa smo doslej imeli navadno to čudno srečo, da nam je življenje vedno dalo prav, tako se je zgodilo tudi sedaj. Od vedno več strani se oglašajo glasovi, ki nam dajejo v stvari popolnoma prav.

Zadnje nedeljo so zborovali v Ljubljani hišni posestniki. Zborovanja se je udeležil med drugim tudi g. dr. Windischer, glavni tajnik ljubljanske trgovske zbornice, torej gospod, ki mora že vsled svojega položaja gospodarske razmere v Sloveniji dobro poznati. Ta je rekel na shodu med drugim:

«Ako se sedaj v hitrem redu vrste gospodarski shodi, je to znamenje, da je breme javnih dejatev v resnici pretežno. Proti sedanjim razmeram opravičeno protestirajo hišni posestniki. Vprašanje davkov je sedaj stalno na dnevnem redu. Slovenci smo vajeni davkov in se ne branimo davčne dolžnosti. Breme pa ne smejo biti prekomerna, zakaj svoje gospodarske življenjske moči si ne damo podvezati.

Za mesece julij, avgust in september 1. 1923. je bilo pobranega samo poslovnega davka v celi državi okoli 160 milijonov kron. Od te svote je plačala Slovenija 40 milijonov kron! (Torej eno četrtino, čeprav je Slovencev v državi le ena desetina, op. ur.) Posebno občutna je osebna dohodnina. Od 100 tisoč kron letnega dohodka, ki danes komaj zadostuje za življenje, je treba plačati nad 13 tisoč kron dohodnine, pred vojno pa je bilo treba plačati od istega zneska v zlatu le 4 in pol tisoč kron! Davčna mera je polna in mi smo na nevarni strmini, da zdrčimo po sili v davčno nemo-

ralo (vsak se pač brani kakor se ve in zna, op. ur.). Naš finančni delegat je sicer sam predlagal omilitev davčnega merila (opravičil pa menda v Belgradu ni nič, op. ur.). Pripravljene smo plačevati davčna bremena, ali tega ne moremo dopustiti, da se gospodarstvo v Sloveniji izsuši do ubožanja. Naša obramba je potrebna in naravnost državotvorna.»

Ali ni govoril gospod doktor skoraj tako, kakor pišejo »prevratni elementi« v »Avtonomistu« že, odkar naš list izhaja?

Kakor se naši naročniki in bralci gotovo še spominjajo, smo mi nedavno zapisali, da so naše davčne mizerije krivi nekoliko tudi naši domači ljudje. To trditev so nam takrat gospodje silno zamerili. Poslušajmo pa sedaj, kaj je rekel na shodu hišnih posestnikov v Ljubljani veleugleden ljubljanski trgovec g. Jelačin:

„Davčna praksa je taka, da ubija vse, ki imajo pogum še delati. Davki morajo biti, ali izmozgavati se ne damo! Mnogim ni ljubo, da se mi pritožujemo in branimo. Mi pa ne moremo več molčati spričo slučajev, ki so blizu perverznošči (= ki so protinaravni, op. ur.). Slovenija trpi težko gospodarsko škodo, da je gorje. Davkov se je pobralo polovico nad proračunom! To rodi žalostne posledice, ker je novi proračun toliko večji. Če se pa v Belgradu pritožujejo, nam pravijo: »Idite v Ljubljano in iščite tam krivce zato, o čemur se pritožujete!«

Davčna praksa (v Sloveniji! op. ur.) nas ne sme več tlačiti k tlom! Mi moramo sami po svojih zastopnikih delati, da neha nesrečna davčna praksa pri nas, ki je specijaliteta Slovenije. Izginiti mora tudi terorizem, ki vlada v raznih komisijah!«

Tako je povedal g. Jelačin, načelnik Trgovske zveze. Ali smo torej imeli mi prav ali ne, ko smo namignili, da se pri nas izvršuje obdavčevanje s preveliko vneto, in ko smo dali na pomen, da pri raznih komisijah ni vse tako kakor bi moralo biti?

Shod ljubljanskih hišnih posestnikov in krepke besede, ki so padle na tem shodu, so tudi centralističnemu meglenu »Jutru« odprle ušesa in oči, da je tudi ono enkrat priznalo resnico. »Jutro« od zadnjega torika piše med drugim: »Obremenitev našega gospodarstva po državnih davkih in drugih javnih dajatvah je dosegla tako mero, da naše gospodarstvo za daljšo dobo ne more več prenašati take finančne peze... in da je od pomoč nujno potrebna... Naj navedemo le, da je bila svota direktnih davkov v Sloveniji za l. 1922.

in l. 1923. proračunana na okroglo 44 milijonov dinarjev, pobralo pa se je v 11 mesecih preko 83 milijonov dinarjev! V Srbiji, Črnigori, na Hrvaškem in v Vojvodini so pa pobrani davki ostali za proračunom in sicer v Srbiji za okroglo 28 milijonov, v Črnigori za 8 milijonov, na Hrvaškem za 15 milijonov, v Vojvodini pa kar za 88 milijonov...«

»Odpomoč je nujno potrebna« — pravi »Jutro«. Ali veste, kje leži odpomoč? S prošnjami v Belgradu se nič ne doseže. Upreti se ni tako lahko mogoče. Dvomljivo je tudi, če se bo davčna praksa znatno izpremenila. Kje je torej odpomoč?

Odgovarjamo: V federativni republik! Dokler ne bomo imeli Slovenci na svoji zemlji odločilne besede, nas bodo vedno izmozgavali, ali eni ali pa drugi. Odločilno besedo pa bomo imeli le, če postane država federativna republika.

Tri dobre reči.

Star slovenski pregovor pravi: Vseh dobrih reči so tri: Kakor vse kaže, velja to načelo tudi v politiki.

Prva taka dobra politična stvar, ki nam jo je prinesla najnovejša doba, je zveza med Francijo in Češko. Te dve državi sta sklenili med seboj pogodbo, v kateri se zavezuje, da bosta varovali sedanje stanje v Evropi, kakor je nastalo na podlagi mirovnih pogodb. Če bo treba, bosta obe državi sedanje stanje branili tudi s svojo vojaško močjo.

Druga važna politična zadeva je bil sestanek državnikov Male antante, ki se je ta teden vršil v Belgradu. O tem sestanku ne moremo reči drugega, kakor to, da ni rodil nobenih plodov. Gospodje se niso mogli zediniti niti v enem samem vprašanju, ne glede priznanja sovjetske Rusije, ne glede Poljske, ne glede Bolgarije in Grške. Zato so končno sklenili, da je najboljšo, če gre vsak izmed »zaveznikov« v vseh mogočih političnih vprašanjih svojo pot. To se pravi z drugimi besedami, da »Male antante« ni več.

Tretji važen politični dogodek je zveza med Italijo in kraljevino SHS.

Kraljevina SHS odstopi Italiji Reko, dobi pa zato Sušak. Poleg tega se obe državi zavežeta, da bosta varovali sedanje stanje tudi z orožjem, če bo treba.

Danes je torej cela Evropa med seboj »zvezana«. Angleži z Italijani, Italijani z nami, mi s Čehi in Francozi, Francozi s Poljaki in Poljaki z Rusi. Mirno lahko rečemo, da toliko »priateljstva« še ni bilo v Evropi kot ga je danes.

Tako podobno je bilo v Evropi tudi pred l. 1914. Tudi takrat so vsi ministri in državniki v svojih govorih in izjavah vedno naglašali, »da žive z vsemi svojimi sosedi v najboljšem razmerju« in »da žele ohraniti evropski mir.« Evropski mir so pa varovali z vedno novimi topovi in vojnimi ladjami tako dolgo, dokler ga niso l. 1914. slavnostno pokopali...

Kakor pred vojno, tako sklepajo diplomatje razne pogodbe tudi danes brez vednosti ljudstva. Gospodje pridejo tu ali tam skupaj, govore in barantajo, prosijo ali grozijo, in tako

LISTEK.

33

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

Daleč se razteza svetla cesta v beli mesečini, niti črne pike ni na nji. Naenkrat — kakor da je nekaj v grmovju zašumelo. Gjuro se je ustavil. Nagnil je glavo v ono stran in prisluhnil. Nič, niti diha ni. Šel je dalje. Toda čuj! Zopet kakor šepetanje človeških glasov. Fantu je nekaj stisnilo srce. Krepko je stisnil dreno vačo in začel počasneje korakati, skoro čul je, kako mu je bilo srce. Toda kmalu mu je sramota pognala kri v lice. Odkašljaj se je in stopil hitreje, krepkeje ter je začel polglasno peti pesmico. Ravno je prišel mimo velikega grma, ki se je sklanjal na cesto. Stopil je par korakov, v tem trenutku pa se je začel žvižg. Predno se je mogel ozreti, se mu je zamračilo pred očmi in nekdo ga je potegnil, da je padel s hrbtom na zemljo. Čutil je, kako mu je nekdo vrgel odejo na glavo in ga potem prevrnil. Preplašen je začel otepati z rokama in nogama. Zaman. V jezi je opazil, da je več ljudi okoli njega. Trdne pesti so mu zvezale roke in noge in ovile odejo okoli vratu tako močno, da ni mogel niti videti, niti slišati, niti kričati; samo zamolklo grgranje se je čulo izpod zavitka. Nevidni napadači so zvezanega mladeniča naložili na ko-

nja in brzo hiteli zdaj v hrib, zdaj v dol. Črez nekaj časa je pot šla navkreber; Gjuro je čul, da so se velika vrata odprla in da so šli konji skoz njih. Sneli so ga s konja in ga zanesli nekam dalje. Nazadnje je občutil, kako so ga položili na trdo zemljo in mu razvezali noge. Nato mu je neznana roka snela odejo z glave. Pred njegovimi očmi je zažarel svit plamenice, ki jo je držal temnopolt, črnobrad mož z jekleno čelado. Nato se je ozrl. Ležal je na goli zemlji v nizki podzemski zidani luknji brez oken. Poleg njega sta stala dva človeka, po vojaško oblečena v modre plašče, prvi rjav suhljač s kodrastno brado, drugi pa srednje velik debeluhar z dolgimi črnimi brki. Očividno so ga ti ljudje zgrabili. Mladenič je zastokal:

„Pustite me, razbojniki, pustite me! Kaj hočete od mene? Kaj sem vam storil? Če verujete v Boga, odvezite mi roke. Pustite me, razbojniki!“

„Tiho, pes!“ je kliknil debeli vojščak in udaril mladeniča s konopcem preko glave, da se mu je ulila kri. Zvezani svobodnjak je bil na tem, da bi pobesnel. Kot blazen se je pognal kvišku, toda rjavec ga je z držajem kopja sunil v prsa in mladenič se je škripajoč z zobmi optekel nazaj v kot. Tedaj so se odprla majhna vrata in v njih se je pokazala debela glava s šilnatim nosom in privihanimi brki, glava Petra Bošnjaka.

„Ali imate ptička?“ se je zasmel rjavi Bošnjak.

„Imamo, Peter, imamo,“ se je zasmel rjavi konjenik in s prstom pokazal Gjuro — „pred Bistro nam je ta mladi piškur prišel v mrežo, sedaj pa brca kakor hudič, če ga potoniš v žegnano vodo.“

„Ne upiraj se, golobčak, je Bošnjak pripomnil ujedljivo, „rajši bodi vesel. Kak lep konjenik boš. Milostni gospod Tahi bo res vesel, da si se zapisal v njegovo vojsko.“

Mladeniču so prsa kar kipele. „Tiho, razbojnik!“ je zaklical Gjuro, „jaz ne pojdem v Tahovo vojsko, jaz sem svobodnjak, zatožil ga bom kralju.“

„Gruli, gruli, golobček moj!“ je nadaljeval Peter, „toda žalibog ta tvoja kamrica nima okna in kralj te ne more čuti. Vem, kaj te peče; ženil bi se rad!“

„Jana, moja Jana!“ je mladenič obupno zastokal.

„Počakaj,“ je nadaljeval Bošnjak, „mlad si še. Črez pet, šest let bo imela, ko se boš vrnil, ptička več perja, in čas bo za ženitev, če ti Turki ne bodo vzeli glave. Alo, možje, pojdimos, ti, dragi moj svobodnjak, pa sladko spavaj!“

Vojaki so odšli s Petrom, ki je vrata zaklenil, Gjuro pa je ostal sam na goli zemlji v mračni temnici Franja Taha na Susjedu. Zamolklo stokajoč od obupa je naslonil vročo glavo na mrzli zid, da bi ne zblaznel, in molil, naj mu Bog ohrani zdravo pamet za maščevanje.

(Dalje prih.)

„delajo“ tako dolgo, dokler ne pride do kakšne „pogodbe“. Zaradi lepšega seveda dajo take pogodbe odobriti še v parlamentu, ki vsakdo pogodbo seveda odobri, kajti vladna večina v vsakem parlamentu je samo zato tu, da slepo odobri vse, kar sklene vlada — **brez parlamenta in brez ljudske volje!** Vse tako, kakor pred vojno!

Nam se pa zdi, da potoki krvi v svetovni vojni le niso tekli zastoj. Danes se utegne zgoditi, da bodo tudi **regimenti mislili**, pa ne z možgani gospodov ministrov in diplomatov, ampak s **svojimi lastnimi**. Razlika v mišljenju obeh pa utegne biti nepritejna, ker je pušk več na svetu kakor sabelj.

Dopisi.

Iz ptujskega okraja nam piše zvest naročnik:

„Na vaš članek z dne 22. decembra l. 1923. o „težavah kmečkih obrtnikov“ si dovoljujem tudi jaz dostaviti par vrstic, ker je misel, ki ste jo izrekli Vi, popolnoma pravilna.“

Poglejmo kovače na kmetih. Bogataš se ne pojde učiti za kovača, ker je to delo pretežko. Kako pa naj pride **reven** kovaški pomočnik do **šestmesečnega** učnega tečaja v mestu in do skušnje? To stane z vsemi potrebščinami vred **20 do 30 tisoč kron!** S kovanjem na kmetih bo komaj celo svoje življenje toliko zaslužil! Če bo ostalo tako, kakor je, kmalu ne bo na kmetih nobenega kovača več in kmetje bodo morali goniti svoje konje kovati daleč v mesto, kar bo pa prišlo zelo drago. — Tudi jaz sem delal šestmesečni tečaj in skušnjo, ampak jaz sem dobil za ta čas **državno podporo** — kje pa je državna podpora danes?

Prosim Vas, gospod urednik, da te vrstice objavite v „Avtonomistu“, ker je ta časopis nam vsem zelo všeč. Mogoče bodo te vrstice tudi nekoliko pripomogle, da se to vprašanje od strani naše oblasti reši po pameti in po preudarku in ne tako v en dan. (Sledi podpis).

Iz Zaloga pri Ljubljani smo prejeli:

Na Vaš poziv v članku „Kaj hočemo“ — Vas prosim, da me vpišete v „Združenje slovenskih avtonomistov“. Denar pošljem takoj.

Dejanj je treba, dejanj! Ljudstvo je dovzetno za napredek, toda meni se zdi, da je naša inteligenca, ki bi morala korakati v prvi vrsti pred nami, ali preboječa ali pa nesposobna. Ali nima dr. Krek nobenega naslednika? Ali naj stopimo v ospredje mi, s svojimi žuljavimi rokami? Zato Vam pravim: Le tako pogumno naprej kakor doslej in dober naš vodnik boste! Na Vas je mnogo ležeče, da se kaj naredi, in mi Vam zaupamo, **ker vidimo, da delate pogumno, odkrito in pošteno!** Le tako naprej, čvrsto po postavi, brez prelivanja krvi, in mi Vam bomo sledili. Zelo sem Vam hvaležen za Vaše veliko delo med nami v vsakem oziru. Prosim Vas, **vztrajajte!** — Najbolj všeč so mi bili Vaši članki o davkih. Zakaj plačujemo mi tako silno dohodnino? To je velika krivica! Jaz bi se najraje kar uprl, ker je boljša nagla smrt kakor počasna. (Upirati se po postavi ne gre, taka igra je nevarna. Glejte, da boste 20. januarja izvolili pametne in resne moze v davčno cenilno komisijo! Op. ur.) — (Sledi podpis).

Kako je v parlamentu?

(Nadaljevanje.)

Odseki.

Poslanci namreč izvolijo izmed sebe odbore (odseke) in pododbore, kjer razpravljajo o predloženih zakonskih načrtih **mirno in stvarno. Zato je delo v odsekih najvažnejše parlamentarno delo** in v odsekih tudi opozicijski, torej vladi nasprotni poslanci s svojim znanjem, če ga kaj imajo, in s svojo stvarno kritiko lahko mnogo dosežejo, če predlagajo kaj dobrega, koristnega in pametnega. V Beogradu seveda je marsikaj drugače kot drugod in v Beogradu omenjeno pravilo navadno ne velja. V Beogradu se vsakokratna vladna večina navadno nič ne ozira na še tako pametne, dobro premišljene in utemeljene predloge in nasvete opozicije, ampak goji enostavno svojo vladno trmo naprej.

Ko je kakšen nov zakon v pododseku ali v odseku natančno prereset, predloži predsednik zakonski

načrt celi zbornici. Zbornica pri takih prilikah navadno sklene to, kar je sklenil odsek. Če zbornica zakonski načrt odobri, ga predloži kralju (predsedniku) v potrditev in ga nato razglase. Z dnem razglasitve je zakon veljaven in mi izvemo takrat navadno, da je treba plačati več davka.

Veliki govori

Če hoče kakšen poslanec o tej ali oni stvari v zbornici govoriti, se mora oglasiti pri predsedniku, da mu da besedo. Ko pride na vrsto, ga predsednik pokliče, gospod poslanec navedi navože poslanca z naslovom „Slavna gospoda“ in potem se v daljšem ali krajšem govoru iznebi svoje modrosti. Vsak poslanski govor stenografi (hitropisci) pišejo, govor natisnejo na stroju in razmnože in tako pride „govor“ tudi v časopisje te ali one stranke, kateri poslanec slučaj-

no pripada in naslednjega dne spodje volilci občudujejo svojega poslanca, kako „jim je fajn povedal“!

Iz vsega pa, kar smo povedali doslej, naši bralci lahko razvidijo, da taki „veliki govori“ v parlamentu ne pomenijo prav nič ali pa zelo malo. Glavno delo je v **odsekih**, kjer pa za take „velike govore“ ni mesto. Navadno tudi takih „velikih govorov“ nihče ne posluša razun stenografov in dveh ali treh ožjih somišljenikov dotičnega poslanca. Zato navadno pravimo, da govorijo go-

spodje svoje „velike govore“ skozi okno, to je bolj za volilce kakor pa za parlament. Vse kaj drugega pa so kratke programatične izjave **vodilnih** politikov ali klubskih načelnikov. Če se namreč zgodi kaj važnega, takrat navadno pove načelnik **ter** ali onega kluba, kakšno stališče bo zavzel njegov klub v tem ali v onem vprašanju. Take izjave so navadno zelo kratke, zato pa tudi več pomenijo, kakor vsi takozvani „veliki govori.“

(Dalje prihodnjč.)

Dve važni zadevi.

Dne 20. t. m. se vrše volitve v **davčne cenilne komisije za dohodnino.** Važnost teh komisij smo mi že ponovno naglašali in smo ljudi pravočasno opozorili, naj volijo v te komisije **može**, ki se ne bodo ustrašili ostrega uradniškega pogleda in se ne bodo tresli že pred samim naslovom »svetnik« ali »nadzornik«. Samo taki **može** bodo mogli uspešno braniti in zastopati pravice davkoplačevalcev. Moč davčnih cenilnih komisij je jako velika, ker pravi postava, da **komisija določa višino letnega dohodka**, in ne finančna oblast. Kakoršne moze boste torej v te komisije volili, take boste imeli.

Druga važna zadeva so **volilni imeniki.** Postava pravi, da morajo biti na županstvih volilni imeniki ves mesec januar ljudem na vpogled. **Kdor torej misli, da ima volilno pravico, naj gre še ta mesec pogledat, če je tudi vpisan v volilni imenik.** Pri tej priliki se lahko tudi prepriča, če je kdo vpisan, ki

nima več volilne pravice; takega neopravičenega volilea da vsak lahko izbrisati.

Pobrigajte se torej za te važne stvari, dokler je čas, sicer bo pozneje zopet treba mnogo pritožb, ki bodo ostale seveda brezuspešne.

Napravite pravočasno napovedi za dohodnino! Po zakonu se morajo meseca januarja vsakega leta vložiti napovedi za dohodninski davek. Kdor v tem času ne sestavi napovedi in je ne izroči davčnemu oblastvu, si je sam kriv, ako mu davčna oblast samovoljno in kolikor hoče, predpiše dohodninskega davka. Proti taki odmeri je vsaka pritožba brezuspešna. Kdor ne napravi napovedi, bo kontumaciran, to se pravi, da se njegove pritožbe proti previsoko odmerjeni dohodnini ne upošteva. Ravno v tem, ker ljudje ne vložijo napovedi, tiči vzrok, da se mnoge posestnike in obrtnike po krivici obdaviči.

Dnevne vesti.

Zveza med Francijo in kraljevino SHS. Kakor so gospod Pašič nekdanj navezali mali čolniček na veliko rusko ladjo, tako so danes navezali „jugoslovanski“ brod na francoski parnik. **Jugoslavija je danes popolnoma v oblasti Francije.** Korist od te zveze bodo imeli v prvi vrsti seveda Francozi, ker moramo mi orožje, ki nam ga daje Francija, prvič drago plačati, drugič pa se s tem orožjem mi ne bomo vojskovali za **svoje** interese, ampak za francoske. Francoski diplomaciji vsa čast, ker je dosegla res lepe uspehe, žalibog pa ne moremo tako pohvaliti naših diplomatov. Če bi se naši diplomatje zavedali, da so **Francozi** tisti, ki iščejo po celi Evropi zaveznikov, in ne mi, bi bili sklenili kakšno drugačno pogodbo. Pogodbe, ki jih ima (oziroma jih bo imela) naša država s Francijo, so seveda tajne. O vrednosti takih pogodb pa piše neki osješki list: „Časi, ko so **vlade** odločale o vnanji politiki, so minili. **Danes ima prvo besedo ljudstvo.** Zadnja vojska je dokazala, da je nasprotje med avstrijsko **vladno** poli-

tiko in med političnimi željami in zahtevami avstrijskih **narodov** avstrijsko državo uničila. **Regimenti mislijo danes sami**, in če bi Francozi zapletli jugoslovansko ljudstvo danes v kakšno vojsko za Francijo, ni težko uganiti konca.“

Ali je kraljevina SHS neodvisna država? Iz nekega zagrebškega lista posnemamo: „Nad armadami Čehoslovaške, Jugoslavije in Rumunije bo odločeval poslej **francoski generalni štab.** Za francosko posojilo se morajo te tri države zavezati, da bodo čakale na povelja iz Pariza. Sedaj pa nastane vprašanje: **Ali so držve Male antante še neodvisne države?** Kakšna more biti vnanja politika teh držav, če je z orožjem ne smejo drugače podpirati kakor le takrat, kadar je to gospodom v Parizu všeč?“

Tudi Angleži ne mirujejo. V zadnji številki smo na uvodnem mestu povedali, kako je prišlo do razdora med Francozi in Angleži. Ta razdor se tiče tudi naše države. Srbija, ki je danes sestavni del „Jugoslavije“, je napravila med vojno na Angleškem

Lojze Ude:

Upor slovenskega polka v Furlaniji.

(Poglavje iz naše zgodovine.)

Ko je vstopil, sem se začudil njegovemu resnemu, poštenemu obrazu. Menda je bil Čeh. Nisem ga še videl preje in zdelo se mi je, da se zelo razlikuje od splošnega tipa avstrijskega generala.

Predno je začel govoriti, je še povprašal, če ne razume kdo nemško. Tedaj so vsi podčastniki dvignili roke visoko in kljubovalno.

General se je prisiljeno nasmejati.

Ne spominjam se več, kaj nam je nato prebral: ali je bil cesarski manifest ali zadnje Karlovo armadno povelje. Razlagal in govoril nam je kakor kurat: o svetosti prisega, o zvestobi in dolžnostih slovenskega naroda. Slovenski častnik je predstavljajal. O italijanski ofenzivi nam je povedal, da skupno z Italijani **napadajo** Angleži, Francozi in Amerikanci. Avstrijci da se še drže.

Tedaj nam je postalo še bolj jasno, da je boj proti Italijanom zaenkrat boj proti celi antanti. Takoj mi je prišlo na misel, da mora iti

Avstrijem zelo slabo in da nismo sami, ker sicer bi tudi dobrosrčen general pokazal vso vojaško strogost proti upornemu polku.

»Ali bi ne bilo torej bolje se upreti takoj zopet, ko pridejo vsi bataljoni skupaj?« to je bilo vprašanje, dano samo po sebi.

Govoril je general tako, da se je moglo že na njegovem onemoglem glasu natančno spoznati, da celo sam ne veruje v uspeh svojega govora. Očividno mu je bilo nekoliko tesno, ker same mračne obraze je videl okrog sebe. Ko smo se razhajali in si podajali roke, smo si naročali tiho:

»Ko pridejo vsi trije bataljoni skupaj, zopet upor in nato proti Ljubljani!«

»Seveda, kaj pa misliš,« sta dejala poročnika Končan in Flajs.

III.

Odmarširali smo.

Na travniku ob cesti smo počivali in čakali na druga dva bataljona. »Hej Sloveni!« smo peli. Duša je pela, oči in obraz, vse uporno zvrnane postave.

Po cesti je prijezdil general, pognal konja k pojočemu bataljonu.

Roke niso poletele k kapi v pozdrav, vrste se niso razmaknile v prosto pot; izzivalno so se obrnile glave k njemu, oči so zle naravnost v oči.

»Dobro, dobro,« je kimal resni stari general, pogledal na nas, a takoj zopet odmaknil pogled. Nervozno je zaokrenil konja, odkimaval z glavo čudé se, nato jo povesil globoko na prsa. Nekaj se je očividno podiralo v duši tega starega, poštenega človeka. Zaljubljenost v slavno zgodovino avstrijske armade, trdna vera v tisočletno Avstrijo, živa posebnost v nekaterih starih, poštenih generalih, se je podirala na kup pred našo upornostjo.

Po cesti je odjahal general počasi, trudno.

Drugi bataljon je primarširal. Pohiteli smo k njemu, ga pozdravljali z živijo-klici.

Nato smo odkorakali tudi mi.

Z nasprotne strani, od fronte sem, se nam je približevalo krdelo z belimi astrami na kapah: težka baterija, sami Čehi. V vzornem redu, mirno, da je bilo nemogoče soditi, da so uporniki, s samozavestjo, ki je jasno kazala, da delajo po povelju, ki ga morejo vsak trenutek zagovar-

jati pred človeštvom, so se pomikali mimo nas. Niti zmenili se niso za nas, ki smo marširali proti fronti. Šele na vprašanje, kam da gredo, se obrne star Čeh, pravi Husit, pokaže v stran, v kateri je čutil domovino: »Na Češko! Tam je svoboda!«

»Pridemo za vami,« sem zaklical.

Tedaj so se nasmejali in pozdravili. In so odmarširali naprej. Tako maršira narod, ki jasno ve, kaj hoče. Ali so vedeli morda tudi že za proglašanje čehoslovaške republike 28. oktobra v Pragi?

To srečanje me je močno presunilo. Trpko se je zganilo v meni. Zmračilo se je. Zopet so nam raketke razsvetljevale pot. A še mi je dokazoval neki slovenski poročnik, da nimamo prav in da je blazno, kar počenjamo.

Oni bataljon, ki je korakal na čelu, bi moral dati znamenje. Bil je to drugi bataljon, najodpornější. Že smo postajali nestrpni. Naenkrat smo obstali. Od spredaj je prihajal glas, grozen v tem pričakovanju prenasčenem mraku:

»Stojte!«

(Dalje prih.)

precej dolga. Ta dolg je prinesla Srbija v novo kraljevino SHS s seboj kot doto. Plačati tega dolga Srbi seveda nočejo, tako kakor tudi Francozi nočejo plačati svojega dolga Amerikancem in Angležem, dokler ne dobe odškodnine od Nemčije. Na drugi strani pa vidijo Angleži, kako Francozi razmetavajo silne milijarde na oboroževanje in posojujejo tudi svojim zaveznikom denar v ta namen. Zato so Angleži tik pred zborovanjem Male antante v Belgradu naročili svojim zastopnikom v Pragi, v Bukarešti in v Belgradu, naj „povprašajo“, kdaj bodo te države plačale svoje dolge Angležem. — To svarilo je prav čvrsto, ker če ne bo odgovor ugoden, se zna dinarju pripetiti, da ga bodo Angleži potisnili nekoliko na pot poljske ali pa nemške marke, kakor so pritisnili že nekoliko na francoski frank, čegar vrednost stalno pada. Nekaj takega namreč obeta naši kraljevini odlični angleški finančni list „The Financial News“.

Pazite! Od več strani so nas naprosili, naj opozorimo ljudi, da ne bodo na javnih prostorih preglasni. Zgodilo se je namreč že, da je kdo v gostilni preglasno govoril o republiki itd. in je imel nato sitnosti, ker ga je kakšen „dober prijatelj“ ovadil. Zato opozarjamo vse, ki jih kaj boli, naj svojih bolečin ne razlagajo preveč glasno, ker danes ne živimo v svobodni Jugoslaviji, ampak — vsaj kar se tajne policije in ovadstva tiče — v stari caristični Rusiji oziroma v vojni dobi. Torej pazite in držite jezike za zobmi!

„Velika Srbija“. Iz Belgrada pošiljajo neki ljudje v Slovenijo vabila in pozive zlasti na javne oblasti (županstva itd.), naj naroče knjigo „Velika Srbija“. Knjigo je napisal belgrajski vseučiliški profesor Čorović. Knjigo priporoča tudi ministrstvo notranjih zadev (z odlokom štev. 28404 z dne 22. oktobra l. 1923) vsem „policijskim“ in šolskim oblastim v nakup. — Mislamo, da nam ni treba še posebej omenjati, da je knjiga pisana skrajno pristransko, da torej nikakor ne odgovarja zahtevam moderne in objektivne zgodovinske znanosti. Zato je denar, ki ga kdo izda za tako knjigo, naravnost proč vržen. Propaganda za „Veliko Srbijo“ pa med Slovenci ni prav nič treba, ker jo dela dovolj že sedanja belgrajska vlada... Danes se že poznamo, še preveč!

Bedno stanje finančne kontrole. Prejeli smo in drage volje priobčimo: Zopet smo dočakali novo leto v upanju na boljšo bodočnost, ki se nam je tudi obetala od strani naših gospodarjev. Veliko razočaranj smo že dočakali, pa takega kot sedaj o novem letu, se nismo nadejali. Vsak javni nameščeneec se je veselil, da bo napravil ob koncu leta letni obračun svojih dolgov, v katere je zabredel vsled sramotne plače, katero mu daje naša uprava. Med najbolj prizadete se pa v splošnem sme šteti finančna kontrola, ki nabere največ denarja za državno blagajno. Posebno služba na meji je naporna, zlasti sedaj, ker so vsi organi nagaj in bosji, kar v tej zlini prekaša že vse meje. Predpisano imamo, da dobimo vsako leto po eno obleko in obutev, a vse ostane na papirju. Sedaj pa Vas vprašamo, gospodje v Belgradu, kako je mogoče organom finančne kontrole delati službo po predpisu, ako so lačni in raztrgani, ako imajo samo eno obleko in obutev, ki je vedno mokra, a zvečer hajdi zopet v službo v mokri obleki. Kdo je temu kriv, organ ali delodajalec? Ta plača, ki jo sedaj prejemo, ni niti za hrano — kje pa je perilo in druge dnevne neobhodne potrebe, pri oženjenih kakor pri samcih? Zato raj bi naši slavni vladi priporočali in prosili, namesto da nas tako pogostoma obsipava z raznimi naredbami, da nas raje pošteno plača za našo pošteno in vestno službo, ker naše potrpljenje je doseglo svoj vrhunec. O „predujmu“ se je bobnalo že pol leta, pa gotovo ga je tista poudenjen odnesla z državnim kaso vred nekam proti Berlinu. Vlada je dolžna, da nam izplača dolg (ne pa „predujem“), katerega nam dolguje po za-

konu od 1. oktobra 1923, drugače bomo primorani zapustiti službo, ker ne moremo več živeti. — Pripomba: Ceprav vemo, da te vrstice ne bodo dosti pomagale, ker je belgrajska vlada silno trdoglava, če gre za njene uslužbence, priobčujemo ta dopis vseeno, da bo domača in tuja javnost vedela, kako pri nas gospodarijo merodajni gospodje.

Imeniten načelnik. G. Milivoj Savić je načelnik v ministrstvu za trgovino. Mož je vpliven gospod v ministrstvu trgovine in tudi sicer odtehta marsikaterega evropskega strokovnjaka, saj tehta 140 kg. G. Milivoj Savić pa vso težo svojega položaja dosledno porablja proti Slovencem, oziroma proti slovenski industriji, katero hoče kratkomalo prenesti v Belgrad in Srbijo. To svojko namero krepko podpira s publikacijami, s katerimi od časa do časa preplavlja našo javnost. Sedaj je našo javnost znova presenetil s svojim projektom, v katerem predlaga: Obstoječe industrije na mejah naj se prenese v sredino države. Alkoholna industrija iz Vojvodine, Hrvatske in Slovenije naj se preseli v Srbijo in Bosno, ker prebivalstvo gorenjih pokrajin ni dovolj zanesljivo. Prepove naj se ustanavljanje novih tovarn v krajih, ki od meje niso oddaljeni več ko 50 km. Ovce, ki se izvažajo, naj se poprej postrijejo, da se tako dvigne izvoz volne. Odpravijo naj se iz državnih in občinskih naprav vsi motorji na petrolej in bencin. Mesto teh motorjev naj obratujejo parni stroji, ki rabijo destilirani premog; to pa zato, da bo za slučaj vojne dovolj amonjaka, žvepla itd. Vsem denarnim zavodom naj se odtegne 15 odstotkov vsega kapitala, da s temi odtegljaji more država graditi svojo vojno industrijo.

Kaj imajo cesarji in kralji najraje? Velike armade, ki jih plačajo — drugi!

Opazovanja. Prijatelj nam piše: V državni finančni upravi opazujem vedno večje preziranje našega slovenskega jezika. Začeli so na carinarnicah, kjer je uradovanje danes že večinoma srbsko, nadaljujejo pa počasi pri novih računskih listkih za gostilne in kavarne, kjer nam vsiljujejo izključno srbske tiskovine, ki jih nihče brati ne zna. Vi prijatelji „svobode“: radikali, demokrati, kmetijaci itd. — kje ste?! Za prevzemanje koleksov nam pošiljajo samosrbske tiskane račune — ali je to v ustavi zajamčena jezikovna enakopravnost? Zakaj se proti takim stvarim nihče ne gane? Ali smo res že tako globoko padli? Ali nihče ne razume, kako se že Srbi sami iz nas norčujejo in to žalibog po pravici, ker mirno trpimo, da z nami delajo, kar hočejo? Slovenci, zganite se, dokler je še čas! (Podpis). — Mi se z dopisnikom popolnoma strinjamo. Mi smo že dovolj opozarjali na nevarnosti, ki nam prete v jezikovnem oziru od strani raznih uradov, toda če se za take zadeve nihče ne zmejni? Potem mora seveda vse iti, kakor pač gre!

Stanovanjsko vprašanje in dohodnina. Od prijateljske strani smo prejeli ta-le predlog: Kakor znano, plačujeta dohodnino le Slovenija in Dalmacija. V drugih delih sedanje naše države dohodnina ni znana. V Sloveniji je dohodnina eden izmed najbolj hudih davkov, še toliko hujski, ker ne pride od tega davka nič več nazaj v deželo. Na drugi strani je pa stanovanjska mizerija v Sloveniji zlasti po mestih vedno večja, kakor so to ponovno ugotovili zborovalci na shodu ljubljanskih hišnih posestnikov preteklo nedeljo. Ali ne bi bilo mogoče teh dveh zadev združiti tako, da bi se država odrekla slovenskim iz dohodnine izviračim milijonom in prepustila vsaj ta denar, ki je res izključno naš, za zgradbo stanovanjskih hiš v Sloveniji? Brez zidanja stanovanjske mizerije ne bo konec, to menda danes uvidevajo že tudi tisti „patrioti“, ki so vedno čakali, da bo vse cenejšje, češ da bo naša krona vredna 5 dolarjev. Zidati pa se danes ne da zaradi previsokih obrest, kar tudi stanovanja v novih hišah znatno podražuje. Če bi pa dr-

žava nam prepustila našo dohodnino, da bomo enakopravni državljani no, bi lahko dobili mnogi ljudje zakraljevine SHS.

zgradbo stanovanjskih hiš po ceni kredit, ali pa celo za začetek brezobrestna posojila. Na ta način bi hišni posestniki vendar enkrat prišli do svojih pravic, „vagonarji“ in „barakarji“ pa pod streho. Stanovanjska zakonodaja in stanovanjske komisije pa stanovanjskega vprašanja ne bodo nikdar rešile, ker brez hiš ni stanovanj, hiš pa ne brez denarja. — Ker se nam ta predlog zdi zelo pameten in tudi izvršljiv, ga objavljamo s prošnjo, da se oglase še drugi.

Državnim uslužbencem in tudi drugim ljudem v premislek. Državni uslužbenci stokajo, ker so lačni in bosji in goli. Dosti bolje se tudi večini drugih ljudi ne godi. Vsi ti reveži stokajo in prosijo za pomoč. Prosijo privatne ljudi, nadlegujejo občine in se jokajo pred „državo“. Ne usmili se jih pa nihče ne, „država“ najmanj. Kako bi se dalo tem ljudem pomagati? Mi mislimo, da pomoč ne bi bila težavna. Kaj naredi navadno lačen človek? K peku gre, vzame žemljo in jo sne! Če ga pa pek naznani zaradi tatvine, mora biti tak nesrečnež po zakonu oproščen vsake kazni, ker ni vzel žemlje, da bi jo za dobiček prodajal, ampak zato, da jo je snedel! Tako naj delajo vsi, ki trpe lakoto! Star latinski pregovor pravi: Si vivis Romae, Romano vivito more — Če živiš v Rimu, živi po rimsko. Ali pa za današnje razmere: Če živiš na Balkanu, živi po balkansko! Na Balkanu nihče ne strada, ker živi vse po balkansko. Vsaj veste, kaj se to pravi! Zakaj ne bi še mi tako živeli? Ali misli morda kdo, da bo naše poštenje (kolikor ga je še, mnogo ga ni več) Balkance ozdravilo? Kako se ti ljudje motijo! Ali je še kdaj gnilo jabolko ozdravelo, če si ga dal zraven zdravca? Še nikdar, ampak zdravo jabolko je začelo gniti! Tako je tudi v našem slučaju. Če telo nima toliko moči, da bi izvrglo samo s svojo močjo bolezen iz sebe, ne pomagajo nobena zdravila več. Kar je obsojeno na gnilobo, naj gnije, dokler ne zgine. To ni koncem koncev prav nič hudega, ker se iz gnojnega kupa vsaj v bodočnosti razvije lahko kakšna zdrava in močna rastlina. Vi torej, ki stradate, vrzite tisto trapasto poštenje v kot, ker z njim ne boste balkanizma odpravili in se sami balkanizirajte! Čim prej, tem bolje,

Kdo ima največ koristi od centralizma? Kakor piše osješki list „Die Drau“, ima največ koristi od centralizma Belgrad. „Razvoj Belgrada“, piše ta list, „je zelo odvisen od centralizma. Komaj je nastala naša nova država, pa Belgrada že ni več mogoče spoznati, ker je v malo letih postal pravcato vlemesto. Od 137 tisoč državnih uradnikov jih živi 25 tisoč v Belgradu. Uradniki v Belgradu so pa boljše plačani kakor na deželi in zato lahko rečemo, da ostane skoro polovica za uradniške plače določenega denarja v Belgradu. Uradniške plače pa znašajo letno milijarde kron. Zopet druge milijarde prejema Belgrad od države kot najemnino za uradne prostore, za potne stroške raznih ministrskih komisij, za pisarniške potrebe itd. Ako dalje računamo, da v Belgradu država mnogo zida, da tam zboruje parlament, da je Belgrad sedež dvora in vseh ministrstev, je čisto pravilno, če računamo, da se polovica državnih izdatkov potroši v Belgradu. Pomisliti je treba dalje, kako zelo vlada podpira danes, v času silne denarne krize, razne belgrajske banke in veletrgovine in potem se ne bomo čudili, zakaj so Belgrajčani navdušeni centralisti.“

O Vilharjevih „Novih Djulabijah“ piše odlični glasbeni strokovnjak prof. Franjo Dugan v zadnji številki „Svete Cecilije“: „Naš zaslužni skladatelj je izdal pod tem naslovom zbirko novih pesmi, zloženih za srednje glasove s spremljevanjem klavirja. Doslej je izšel prvi zvezek „Novih Djulabij“. Vse skladbe se odlikujejo po vzornem slogu, kakor smo ga pri Vilharju vajeni, in jih lahko prištejemo med njegova najboljša dela. Vilharjeve skladbe toplo priporočamo vsem pevcem in glasbenikom.“

Trboveljski premog in drva dobavlja
DRUŽBA ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon št. 220.

Razne vesti.

Koliko je dolžna Evropa Ameriki? Evropske države so do vratu zadolžene. Ameriki dolgujejo ogromne vsote. Italija dolguje Ameriki 1,932,715,485.51 dolarjev, Francija 3,844,132,250.77 dol., Velika Britanija 4,746,862,560.29; ameriška posojila državam, ki so nastale po vojni, znašajo 307,252,211.79 dolarjev. Jugoslavija dolguje Ameriki 59,098,683.50 dolarjev. Evropske države dolgujejo Ameriki na neplačanih obrestih nad 1,500,000,000 dolarjev. Iz teh števil je razvidno, da je Evropa pravzaprav posest Zedinjenih držav. Nekateri listi priporočajo vladi v Washingtonu, naj prične strožje postopati napram tistim evropskim državam, ki trošijo milijarde za oboroževanje, na odplačevanje dolga pa nočejo misliti. Pred vojno je imela Evropa pod orožjem 3,700,000 mož, sedaj jih ima nad 4,300,000. Ako bi smele tudi Nemčija, Bolgarija in Ogrska organizirati močne armade, kakor so jih imele pred vojno, bi štele evropske armade nad pet milijonov mož, kar bi bilo približno dva milijona več kakor pred vojno. Tak je mir v Evropi in Aziji, drugod pa tudi ni boljši.

Brezposelnost. Brezposelnost se v celi naši državi vedno bolj širi. Zaradi pomanjkanja obratnega kapitala odpuščajo delavce fabrike in obrtniki. Armado brezposelnih pomnožujejo še iz državne službe odpuščeni nameščenci.

Slovit ropar umjet. V Slavoniji je cele dve leti vznemirjal prebivalstvo neki Čaruga s svojo roparsko tolpo. Ta tolovajska družina ima na vesti veliko število ubojev in še večje šte-

vilo vlovov in tatvin. Pretekli teden pa je žandarmerija zasačila poglavarja ronarjev Čarugo, ki je živel v Osjeku zelo elegantno, in več njegovih pomagačev. Žandarmerijski stražmojster, ki je Čarugo zasačil, bo dobil lepo nagrado, ki je bila razpisana na Čarugo.

40.000 slovenskih rudarjev se bo baje vrnilo iz Vestfalskega v Jugoslavijo. Za prevoz je vlada dovolila kredit 200 tisoč dinarjev, torej za osebo reci in piši: celih 5 dinarjev! Rudarje nameravajo zaposliti v rudnikih v Bosni in v Srbiji.

Nerazsvetljeni vlaki. Naš promet se vedno boljša, sicer toliko bolj, kolikor dražje so pristojbine. Dokler so bile vozne cene nižje, smo se vozili v razsvetljenih vlakih, danes pa se vozimo zlasti po dolenski železnici v prijetni temi. Priporočamo železniški upravi, naj še enkrat tarif zviša in to izdatno. Tako izdatno, da še vlaki ne bodo vozili več, ker prej ne bo reda.

Trgovina z dekleti. Brezvestni židje so začeli svoje delo tudi po Sloveniji, zlasti po obmejnih krajih. Dekleta, ki iščejo službe, naj bodo zelo previdna! Dobro bi bilo, če bi tudi javne oblasti (župani, občinski tajniki, duhovniki itd.) zlasti služkinje na to nevarnost opozorile.

Velik požar v Splitu. V Splitu v Dalmaciji je velik požar uničil skoro ves stari del mesta. Veliko škodo trpe razne katoliške organizacije, ker je zgorela palača, kjer je bila nastanjena tiskarna, več uredništev in raznih gospodarskih zavo-

dov. Škodo cenijo na 50 milijonov kron.

Predrzní tatovi. V Clevelandu so v slovensko posojilnico udrli tatovi pri belem dnevu in pobrali iz blagajne nad 4500 dolarjev. Škodo bodo posojilnici povrnile zavarovalnice.

Povodnji na jugu. V južnih delih naše države se je v zadnjem času vreme nagloma izpremenilo. Čez noč je postalo toplo in južni veter je stajal velike množine snega, tako da so vode prestopile bregove. Vsled povodnji so zimski posevki močno trpeli.

ZA KMETE.

Semensko žito.

Vsak kmet vé, da je med zrnem in zrnem silna razlika. Eno zrno je debelo, težko in ima lepo obliko, drugo pa je lahko in prazno. Zrastlo pa je oboje na eni njivi! Odkod ta razlika?

Mi smo že večkrat povedali, da se razne lastnosti rastlin in živali **podedujejo.** Če torej z ene in iste

njive dobimo nekaj lepega in debelega zrnja in nekaj slabega, je to dokaz, da smo poleg dobrega zrnja sejali tudi slabotno in bolehalo zrnje! To pa je velika škoda, ker ni vseeno, kakšen pridelek dobimo, kajti debelo in težko zrnje da mnogo moke, slabo pa je včasih popolnoma nerabno ali pa celo škodljivo.

Za setev potrebujemo torej le dobro, zdravo in težko zrnje. Tako zrno požene mnogo več korenin kakor slabo zrno. Kolikor več korenin pa požene zrno, toliko več hrane bodo posrkale iz zemlje za biljko in toliko več in toliko debelejšega in težjega zrna bo biljka rodila. Donešek njive bo torej vse drugačen, če sejemo debelo in lepo zrnje, kakor če sejemo slabo in bolehalo zrnje.

Kdor hoče torej svoj pridelek pomnožiti, mora sejati le dobro zrnje. **Zato je treba semensko žito »krbno pripraviti z — izbiranjem.** Izbiramo žito ali v dolgih zimskih dneh z roko, kar je seveda precej dolgočasen posel, ali pa s posebnimi stroji. Ti stroji so sicer precej dragi, izplačajo pa se kmalu, zlasti če se združi več kmetov za nabavo takega stroja. V tem oziru tudi kmečke zadruge lahko mnogo dobrega store.

Tudi oni, ki bi izbirali semensko žito z roko, se ne bodo kesali, čeprav ga bodo izbrali nekaj manj. Kdor bo izbral le 1 mernik semenskega žita, bo imel že izdatno korist, ker bo dobil vsaj za prihodnje leto že lepo in težko semensko žito. Seveda ne sme noben pameten gospodar pozabiti, da potrebuje dobro semensko žito tudi dobro preorane in zrahljane zemlje in dovolj naravnega ali pa umetnega gnoja, da dobi rastlina dovolj hrane. Iz nič pa ni nič!

Kdor bo seme dobro izbral in semenu dal dovolj hrane, bo tudi dovolj žel. To pa pri današnjih žitnih cenah že nekaj pomeni.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik **Jože Petrič** Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani

Genjene dame in gospodje!

Prejeli smo najnoveše francoske modele sistem »Poiret«. Kdor želi imeti garderobo po najnovejši modi in specialno delo po nizki ceni, naj se obrne na tvrdko

Brata Brunskole

konfekcija in splošna prvovrstna krojačnica Ljubljana, Židovska ulica št. 5. Stranke, ki prineso same blago, ista postrežba.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

ki se je **preselila** iz hiše uršulinskega samostana poleg nunske cerkve v **lastno novo palačo na Miklošičevi c. poleg hotela Union.**

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka, v tekočem računu

5 1/2%

vezane za dobo pol leta

6 1/2%

in više po dogovoru.

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzaj. pos. relativno večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se lahko naloži po poštinih položnicah.

Zlatina Ure

Očala lo Šcipal

F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Stari trg 9.

Ivan Pakiž
Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur budilk svetovno znane tovarne »Junghaus«. Vsakovrstne precizne švicarske žepne ure, izbira zlatine, srebrnine in jedilnega pribora.

THE REX CO
LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.
Telefon šte. 268.

Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji.
VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Lisičje kože, divjačine tudi

veverične kupuje skozi celo leto v vsaki množini

D. Zdravič

trgovina z usnjem

Ljubljana, Florjanska ulica šte. 9.

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

priporoča po nizkih cenah svojo zalogo damskih in žalnih klobukov

FR. SLOVNIK

LJUBLJANA, Stari trg 2.

priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufaktur Obleke po meri se točno izvršujejo.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji z 10 letno garancijo.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tov. v Lincu. Ustanov. l. 1867.

Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno. Pisalni stroji Adler in Urania.

Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffelin motorete na prvo kolo. Cenik zastoj in franko.

Nova knjiga!

V Blasnikovi tiskarni je izšla knjiga:

Dr. Dragotin Lončar

Politika in zgodovina,

ki obsega na 150 straneh pet oddelkov: A. Življenjepisi (Masaryk, Krek, Mahnič, Svetec, Susteršič in Tavčar), B. Za Jugoslavijo, C. O ustavi v Jugoslaviji, C. O socializmu in komunizmu, D. O slovenski politiki (Zakaj smo izgubili Koroško in Primorsko). Slovenci kupujte in čitajte! Cena Din 30.—. Po pošti Din 30'60.

Knjigarne in prodajalci popust.

Antikvarijat, knjigarna

HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Vse pisalne, risalne in šol. potrebščine

dobite najceneje v papirni trgovini

Miroslav Bivic, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 29.

Lastna knjigoveznica. — Velika zaloga šolskih zvezkov, map in blokov.

STONE MALGAJ

pleskar za stavbe in pohištvo, lakiranje vozniških koles v ognju, Soboslikarstvo. Špecialni oddelek za črkoslikarstvo na steklo, pločevino, les, zid i. t. d.

Delavnice: Kolodvorska ulica št. 6. Celovška cesta šte. 121.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER-RECORD

Vrhunec fine mehanike.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6. I./d.

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavlj: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta šte. 5.

Telefon šte. 367.

Vplačani kapital K 10,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Trgovska banka d. d., Ljubljana

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE DIN 17,500.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPozITURE:

Konjice, Meža-Dravogr.,